

**ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ
МИСТЕЦТВО
В НАЦІОНАЛЬНІЙ СИСТЕМІ
ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ:
СУЧАСНИЙ ДОСВІД
І ПЕРСПЕКТИВИ**

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
І Всеукраїнської
науково-практичної
конференції**

**18-19 березня 2021 року
м. Одеса**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
Художньо-графічний факультет
*Кафедра теорії і методики
декоративно-прикладного мистецтва та графіки*

**ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО
В НАЦІОНАЛЬНІЙ СИСТЕМІ
ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ:
СУЧАСНИЙ ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ**

Тези доповідей
І Всеукраїнської науково-практичної
конференції

*18–19 березня 2021 року
м. Одеса*

Одеса
«Астропринт»
2021

УДК 745/749:37(477)(062.552)
Д28

Координатор проєкту **О. В. Ткачук**

Упорядники, відповідальні секретарі:
кандидат педагогічних наук, доцент **О. В. Ткачук**;
старший викладач **Т. С. Штикало**

Друкується за рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (*протокол № 12 від 31 травня 2021 р.*)

Д28 **Декоративно-прикладне мистецтво в національній системі**
художньо-педагогічної освіти: сучасний досвід і перспективи : тези доповідей І Всеукраїнської науково-практичної конференції (18–19 березня 2021 р., м. Одеса) / коорд. проєкту О. В. Ткачук ; упоряд., відп. секр. : О. В. Ткачук, Т. С. Штикало ; ДЗ «Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського». — Одеса : Астропринт, 2021. — 92 с.

ISBN 978–966–927–738–1

У виданні представлено тези І Всеукраїнської науково-практичної конференції, що відбулася 18–19 березня 2021 року в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» з ініціативи кафедри теорії і методики декоративно-прикладного мистецтва та графіки. Конференція збирала воедино досвід митців-просвітників, викладачів мистецьких освітніх закладів різних рівнів, діячів культури і мистецтв задля налагодження діалогу країн і регіонів, популяризації мистецьких традицій, виявлення ролі декоративно-прикладного мистецтва в розвитку сучасної художньої освіти.

УДК 745/749:37(477)(062.552)

ISBN 978–966–927–738–1

© ДЗ «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», 2021

Крижевська Світлана Григорівна,

старший викладач кафедри образотворчого мистецтва, Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», член Національної спілки художників України
skrizev@ukr.net

Богачик Дар'я Сергіївна,

здобувач вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»,
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
bogachik.com69@gmail.com

ДЕКОРАТИВНІСТЬ ЯК ОДИН ІЗ ЗОБРАЖАЛЬНИХ ЗАСОБІВ ЖИВОПИСУ

Ключові слова: декоративність, колір, композиція.

Декоративність — якісна особливість твору мистецтва, що визначається його композиційно-пластичним і колористичним ладом, яка виступає як одна з форм вираження краси. Тією або іншою мірою декоративність проявляється в усіх видах просторових та просторово-часових мистецтв, а в декоративно-прикладному мистецтві служить головною формою вираження змісту та художньої образності.

В структурному відношенні декоративності виступає у двох якостях:

— як внутрішня декоративність, органічно притаманна конструкції, формі;

— як зовнішня декоративність («декор») — додаткова прикраса.

Предмет стає декоративним завдяки своїм зовнішнім зв'язкам, що водночас стосується його власних структурних характеристик. Якість декоративності вимагає особливих прийомів і типу художньо-образотворчого мистецтва, міфопоетичного ставлення до дійсності. Декоративність властива всім творам образотворчого мистецтва, як станковим, так і монументально-декоративним. Декоративність часто виступає в органічній єдності з ідейно-художнім змістом.

Декоративний живопис розглядається як особлива галузь образотворчого мистецтва. Це театральна декорація, декоративне панно, розпис стін і тому подібні різновиди живопису, що вимагає своїх особливих технічних прийомів, матеріалів, інструментів. Такі своєрідні технічні засоби, прийоми і творчі задачі, що походять із цільового

призначення твору, можуть визначити область застосування декоративного живопису.

Наприклад, декоративний живопис у якості прикраси та оформлення предметів побуту й архітектури. У цьому випадку композиція підпорядковується формі і призначенню того об'єкта, до якого вона додається й з яким органічно повинна бути злита в єдиному творі. Коли ми використовуємо термін «декоративність», то маємо на увазі цілісний ефект, який нерозривний в нашому сприйнятті з уявленням про красу. Саме в цьому, дуже широкому значенні, вживається і застосовується термін «декоративність».

Одним із засобів художньої виразності в образотворчому мистецтві є композиційна побудова, структура художнього твору, зумовлена його змістом, характером, призначенням. Композиція — це важливий організуючий елемент художньої форми, що додає твору єдності і цілісності. За допомогою композиції художник організовує фігури і предмети на площині і в просторі, виявляє їх взаємозв'язок, підпорядковує другорядні сюжетні елементи основним. У декоративному мистецтві художник організовує зображення за допомогою лінії, крапки, плями, кольору, фактури. Ці засоби є в той же час і елементами композиції. Виходячи з поставлених задач і цілей, художник використовує необхідне.

При створенні декоративної композиції можна одночасно використовувати силует і світлові ефекти. Узагальнені форми можуть поєднуватися з деталізованим зображенням. Такі контрастні протиставлення підсилюють виразність образів. Певною мірою діє на глядача незвичність композиційного рішення. Наприклад, гіперболізація натуральної форми викликає у глядача асоціації з близькими йому образами. Застосовуючи ритмічне розчленування елементів композиційної структури вертикалями, горизонталями, колами, дугами або напівколами, ми тим самим збагатимо виразні можливості дії твору.

Формат має не тільки свій певний декоративний ритм, але й певний емоційний тон. Горизонтальний формат притискує, вносить відтінок смутку, песимізму, можливо, навіть відчаю. Навпаки, вертикальний формат налаштовує бадьоро, радісно, вселяє у глядача відчуття духовного звільнення і піднесених устремлень. Але так само і квадратний або круглий формат (рондо) має свої емоційні специфічні особливості, які можна визначити як спокій, зосередження, глибоку концентрацію відчуттів і помислів.

Колір у декоративному мистецтві виконує важливу роль і є одним з основних засобів виразності, він сприяє розкриттю ідеї твору. Характер колористичного рішення теми повинен сприяти взаємозв'язку форми предмету й зображення. Характер колориту визначається стилем, живописною манерою художника, своєрідністю його сприйняття світу й загальним задумом твору. В залежності від переваги тих або інших фарб колорит може бути теплим (червоні, жовті), холодним (зелені, сині, фіолетові), спокійним і напруженим (використання контрастів).

Крижевська Світлана Григорівна,

старший викладач кафедри образотворчого мистецтва,
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
член Національної спілки художників України
skrizev@ukr.net

ФОРМУВАННЯ ОБРАЗНОГО МИСЛЕННЯ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Ключові слова: образне мислення, творчий підхід.

Для того, щоб формувати навички творчого підходу до художньої діяльності у студента, треба шукати такі методичні принципи, в яких враховувалися б і загальні особливості й максимальні можливості для індивідуального творчого росту людей, кожний з яких в жодному випадку не повторює буквально іншого за природними даними, характером дарування, смаком та інтересами.

Щоб професійно працювати в образотворчому мистецтві, зовсім недостатньо володіти лише сумою спеціальних знань та умінням грамотно і переконливо зробити в певному матеріалі необхідне зображення, навіть якщо це вміння доведене до артистичної майстерності. Адже робота у мистецтві — це завжди творчість. Мова йде про духовний світ митця, його бачення життя, його здатність переживати, осмислювати й перетворювати факти дійсності у поетичні, художні образи, його вміння не просто «добре зробити», а, насамперед, задумати й відчути твір і шукати самостійні рішення, нарешті про його